

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Ποιότητα ζωής

Σύνοψη διαμεσολάβησης

Η διατήρηση των ξερών φυκιών «Posidonia» στις παραλίες ως στοιχείο οικολογικής ισορροπίας του παράκτιου χώρου

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ιωάννης Π. Σαγιάς
Ειδική Επιστήμονας: Κων/νος Αντωνιάδης

Οκτώβριος 2018

Στο Συνήγορο του Πολίτη κατατέθηκε αναφορά σχετικά με τη συσσώρευση ξερών φυκιών σε παραλία και την άρνηση της αρμόδιας Δημοτικής Αρχής να τα περισυλλέξει. Ο Δήμος ανέφερε ότι δεν απομακρύνει τα ξερά φύκια από την παραλία επειδή υπάρχουν σχετικές οδηγίες από την Ε.Ε. που το απαγορεύουν. Οι πολίτες ισχυρίζονται ότι οι αποθέσεις των ξερών φυκιών [του θαλάσσιου φυτού «Posidonia»] στην παραλία και στα στάσιμα νερά της περιοχής αποτελούν εστίες ρύπανσης & μόλυνσης με κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

Η νομοθεσία προβλέπει ότι οι εκτάσεις θαλάσσιου βυθού με βλάστηση από φύκια (ποσειδωνίες) δημιουργούν σημαντικό οικότοπο, ο οποίος αποτελεί Τύπο Οικοτόπου Προτεραιότητας (κωδικός 1120) σύμφωνα με το παράρτημα Ι της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας (92/43/ΕΟΚ). Για την προστασία και τη διατήρησή τους, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να καθορίσουν προστατευόμενες περιοχές (Ειδικές Ζώνες Διατήρησης). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την ΚΥΑ περί αιγιαλού ΔΔΠ0007378/0454ΒΕΞ2017 - ΦΕΚ 1636/Β/12-5-2017, απαγορεύεται οποιαδήποτε επέμβαση που αλλοιώνει τη φυσική μορφολογία και τα βιοτικά στοιχεία του αιγιαλού.

Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε την αναφορά και διαπίστωσε ότι η πρακτική πολλών Δήμων είναι η απομάκρυνση των ξερών φυκιών από τις παραλίες μέσω κυρίως εργολαβιών [οπότε υφίσταται και σχετικό κόστος] και ενίοτε με ίδια μέσα. Ειδικότερα, η πλειονότητα των παράκτιων Δήμων (ποσοστό 83%) σε ετήσια βάση απομακρύνει από τις παραλίες τα εκβρασμένα φύκια με διάφορους, κυρίως μηχανικούς τρόπους (με βαρύ οπλισμό -εκσκαφείς και φορτηγά οχήματα-σε ποσοστό 44%, ενώ με ελαφρύ -μηχανοκίνητοι σαρωτές ακτής- σε ποσοστό 40%). Η φυτική βιομάζα, κατά κανόνα, καταλήγει στις χωματερές (ποσοστό 26%). Διαφαίνεται ότι αυτή η πρακτική, χωρίς κάποια επιστημονική τεκμηρίωση και σχεδιασμό, δεν είναι δόκιμη, όπως προκύπτει από το έργο POSBEMED (Βιώσιμη διαχείριση συστημάτων Ποσειδωνίας – ακτών στην περιοχή της Μεσογείου), που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Interreg Med με στόχο τον καθορισμό κοινής στρατηγικής επί της βιώσιμης διαχείρισης των ακτών με θημύνες θαλάσσιου γρασιδιού¹.

Η Αρχή απεύθυνε σχετικό ερώτημα στο Ινστιτούτο Ωκεανογραφίας του Ελληνικού Κέντρου Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ), τον κατά τεκμήριο αρμόδιο επιστημονικό φορέα. Σύμφωνα με το ΕΛΚΕΘΕ, η παρουσία των εκβρασμένων φυτικών υπολειμμάτων του θαλάσσιου προστατευόμενου φυτού Posidonia Oceanica δεν αποτελεί εστία μόλυνσης ή άλλου κινδύνου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να απομακρύνονται. Τουναντίον, συνεισφέρει στην υγεία και ισορροπία των παράκτιων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων, προστατεύοντας τις ακτές από διάβρωση, σχηματίζοντας και σταθεροποιώντας τις παραλίες και τις αμμοθίνες, λιπαίνοντας και ενυδατώνοντας την παράκτια και αμμοθινική βλάστηση και δημιουργώντας μοναδικό βιότοπο σημαντικής και σπάνιας βιοποικιλότητας. Στην περίπτωση, βέβαια, που οι θημύνες Ποσειδωνίας δυσκολεύουν την πρόσβαση των λουόμενων στη θάλασσα ενδείκνυται η ήπια, χειρωνακτική και αυστηρώς τοπική παρέμβαση-αφαίρεση για την δημιουργία διόδου, ενώ το αφαιρούμενο υλικό πρέπει να μετατοπίζεται σε ανώτερους ορίζοντες της παραλίας και να παραμένει εκεί ως βιοτικό στοιχείο του αιγιαλού.

Η διαμεσολάβηση της Αρχής θα συνεχιστεί, με σκοπό την ορθολογική διαχείριση του φυτού «Ποσειδωνία» στις παράκτιες ζώνες.

Πληροφορίες: 213 1306 600, email: press@synigoros.gr

¹ Τελική έκθεση του προγράμματος POSBEMED - Διακυβέρνηση και Διαχείριση Συστημάτων Ποσειδωνίας, Ακτών και Αμμοθινών https://posbemed.interreg-med.eu/fileadmin/user_upload/Sites/Biodiversity_Protection/Projects/POSBEMED/Strategy_Action_Plan/Posidonia_report_GR_web.pdf (Οκτώβριος 2018)